

TOIMIALARAPORTIT

Luonnontuoteala ja matkailu

17.3.2016

Toimialapäällikkö Susanna Jänkälä

SUOMEN MATKAILU- KLUSTERI

ASIAKAS

Markkinat

Arvot

Kilpailijat

Ennakoimaton

Elintarviketuotanto

Liikunta ja urheilu

Hyvinvointi- ja terveyspalvelut

Vähittäiskauppa

Palvelujen tuotanto

- Ohjelmapalvelut, aktiviteetit, tapahtumat, käyntikohteet/nähtävyydet
- Majoituspalvelut
- Ravitsemuspalvelut
- Liikennepalvelut

LUOVAT ALAT
media, palvelut, taide ja kulttuuri

Henkilöstöpalveluyritykset

Digi

Toimintaedellytysten luojat ja tukijat

- Edunvalvontaorganisaatiot
- Koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot
- Rahoittajat (julkinen ja yksityinen)
- Ministeriöt ja niiden alaiset virastot, alueviranomaiset ja kunnat
- Eduskunta
- EU

Muiden alojen vientiyritykset

Markkinointiviestintä ja myynti

- Matkailukeskukset, palveluiden tuottajat
- Matkanjärjestäjät, DMC
- Matkatoimistot
- Sähköiset tieto- ja kauppapaikat
- Finpro/Visit Finland
- Alueelliset organisaatiot
- Toimialakohtaiset organisaatiot
- Hankkeet

Rakentaminen

Maatalous

Metsäsektori

Biotalous

Cleantech

Ylläpito- ja huoltopalvelut

Kulutus-
tavara-
teollisuus

Ilmasto-
muutokset

Maailmantalouden kehitys

(Koettu) turvallisuus

Kestävyys, vastuullisuus

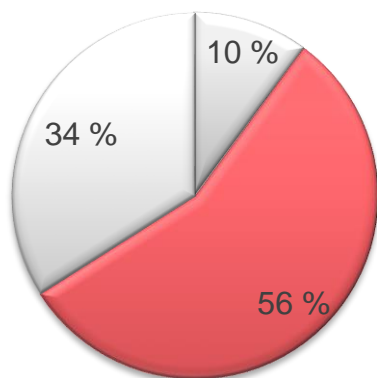
Politiikat mm. elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Laatu

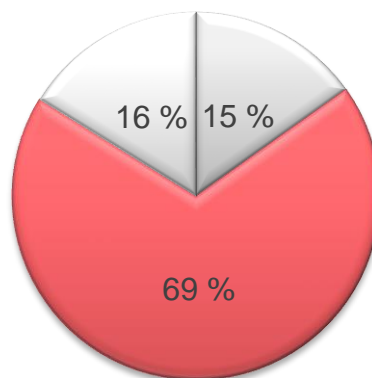
Matkailun ydinklusterin (ilman liikennettä) laajuus 2014

V. 2014	Yritykset	Toimipaikat	Henkilöstö	Liikevaihto (1000 euroa)
Majoitus	1 823	2 075	11 472	1 617 927
Ravitsemistoiminta	10 092	12 684	52 032	5 030 590
Ohjelmapalvelut	6 134	6 351	12 244	2 459 731
KOKO MATKAILUKLUSTERI YHT.	18 049	21 110	75 748	9 108 248

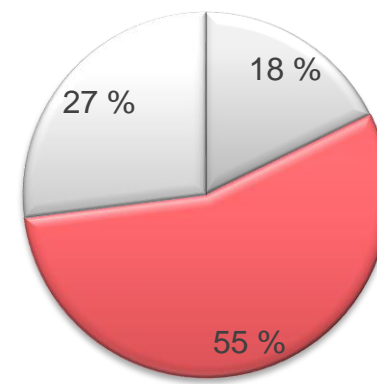
Yritykset

Henkilöstö

Liikevaihto

■ majoitus

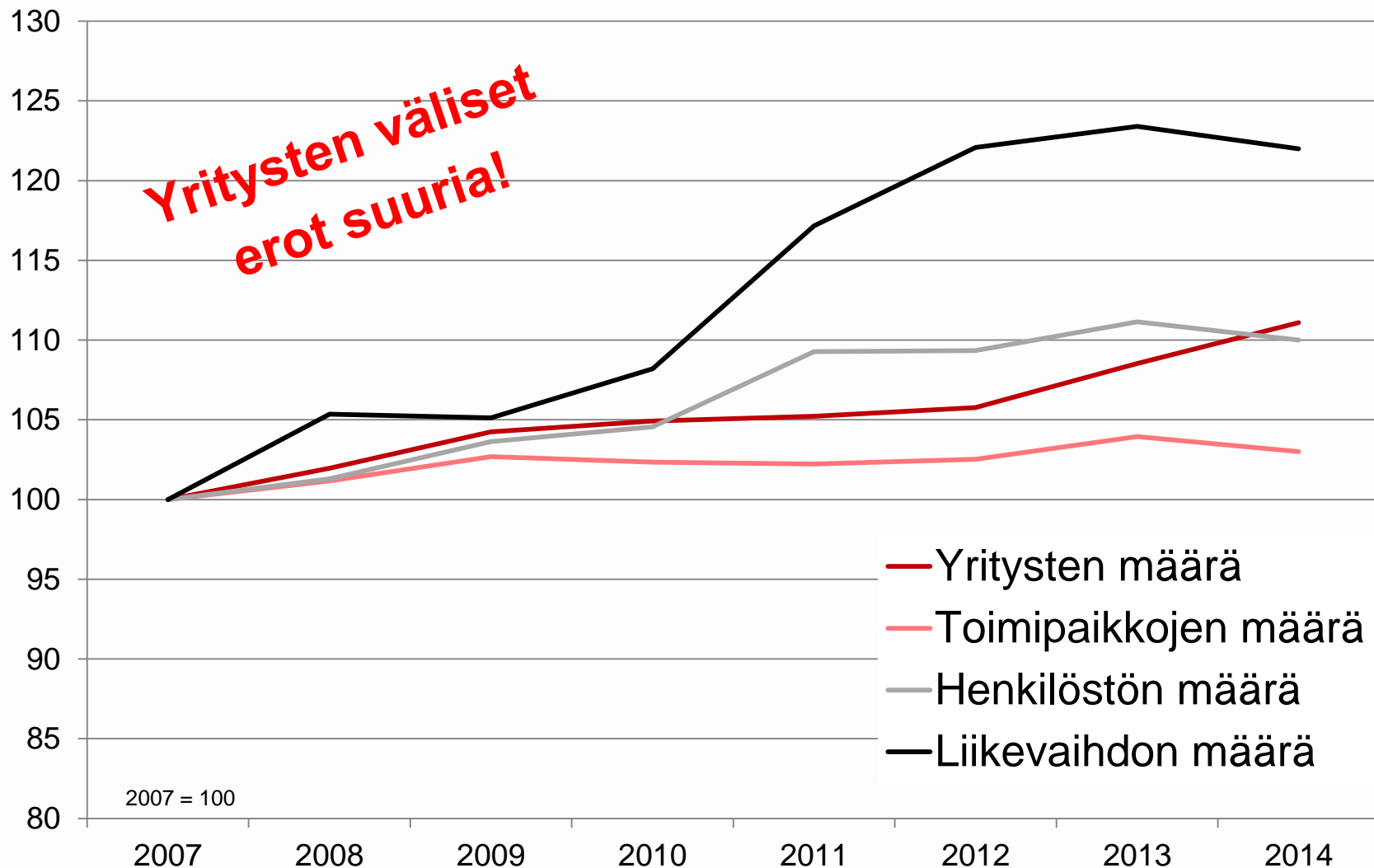
■ ravitsemistoiminta

■ ohjelmapalvelut

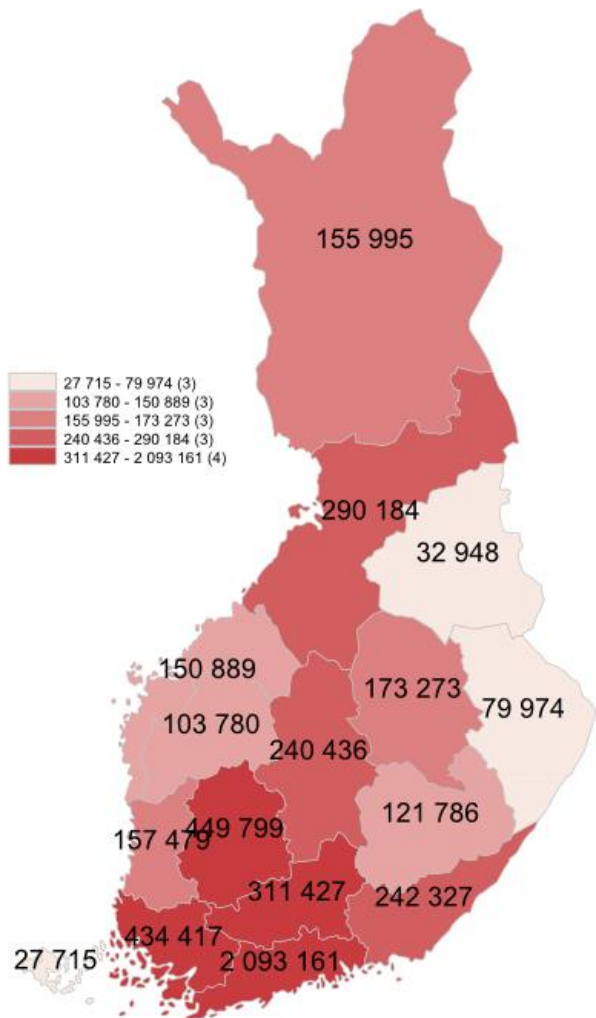
Ravitsemistoimialan laajuus v. 2014

2014	Toimipaikat	Henkilöstö	Liikevaihto (1000 euroa)
56101 Ravintolat	4 598	21 945	2 240 159
56102 Kahvila-ravintolat	3 820	14 905	1 440 273
56103 Ruokakioskit	634	1 405	118 640
5621 Pitopalvelu	834	1 484	129 181
5629 Henkilöstö- ja laitosruokalat	1 429	8 772	743 492
56301 Olut- ja drinkkibaarit	398	1 150	162 099
56302 Kahvilat ja kahvibaarit	971	2 372	196 747
Yhteensä	12 684	52 033	5 030 591

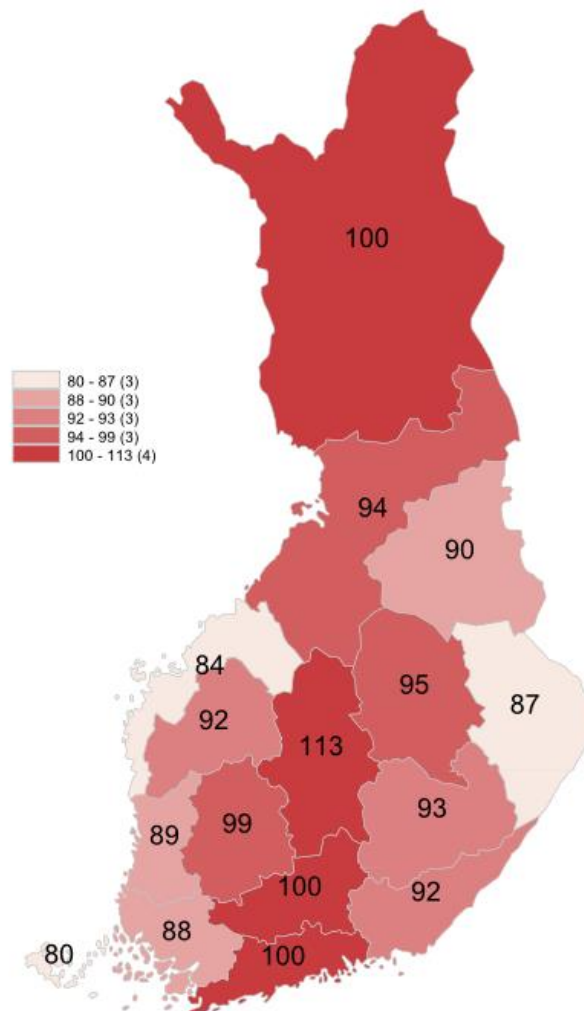
Ravitsemispalveluiden yritysten muutoksia 2007 - 2014

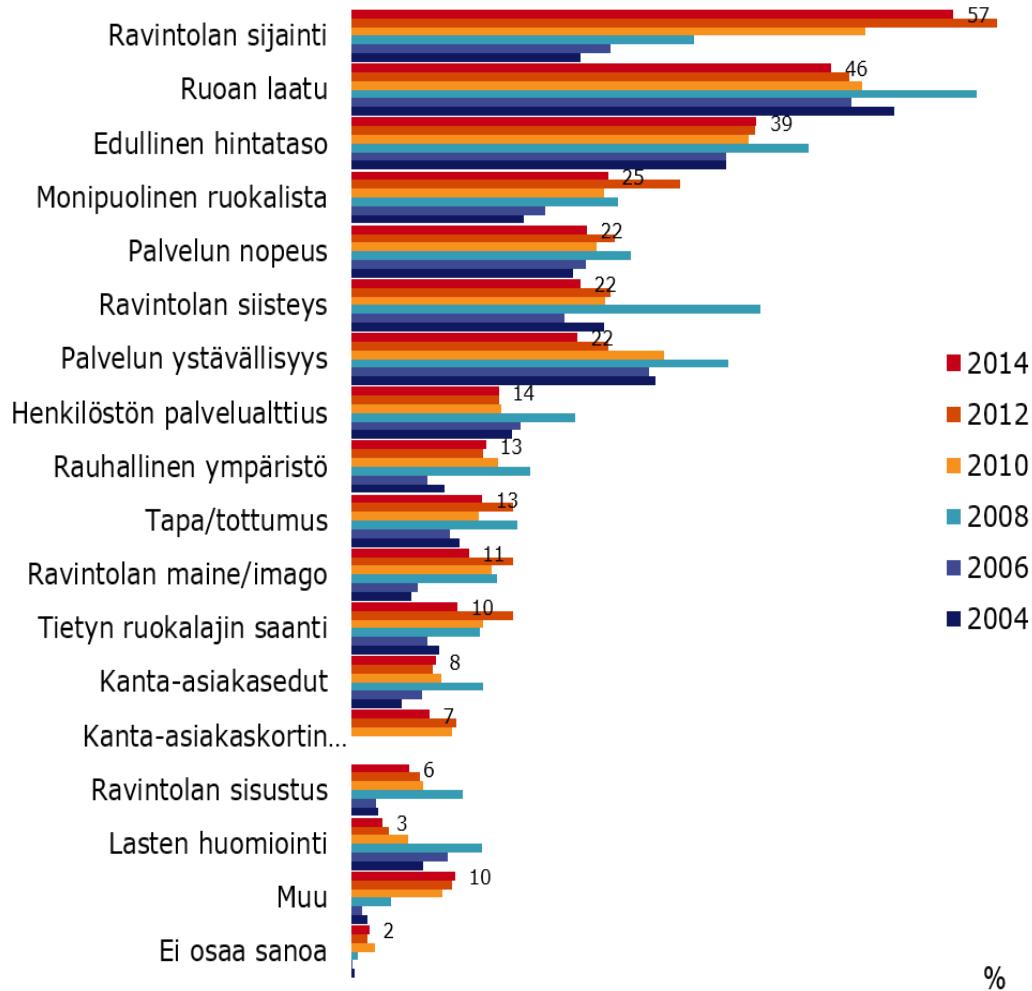
Ravitsemistoimialan (TOL 56) liikevaihdon (t€) määrä v. 2013

Ravitsemistoimialan (TOL 56) liikevaihdon (t€) määrä / henkilö v. 2013

Ruokailupaikan valintaperusteet eri vuosina

■ 2014
■ 2012
■ 2010
■ 2008
■ 2006
■ 2004

Ne, jotka ovat syöneet
ulkona viimeisen kahden
viikon aikana.
Vuonna 2014 N=1773.

Kysymyksen sanamuoto
muuttui jonkin verran
vuonna 2008.

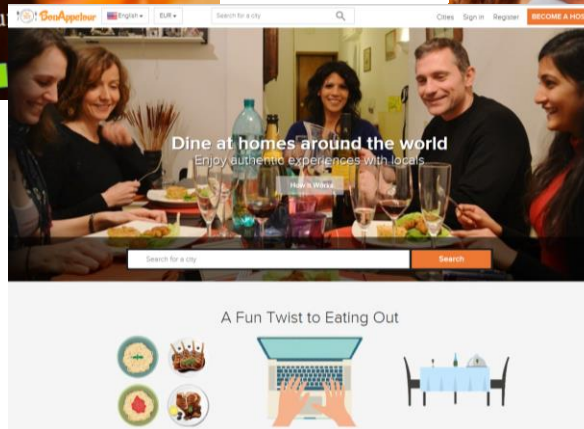
%

Ruokamatkailun merkitys kasvaa

1. Vaurauden kasvu ja muutos kuluttajakäyttäytymisessä
2. Muutokset väestörakenteessa ja perheissä
3. Yksilöllistyminen > Paikallisuus ja autenttisuus ovat yhä tärkeämpiä, kun luodaan yksilöllisiä kokemuksia.
4. Monikulttuurinen matkailija
5. Median vaikutus
6. Ruoka ja hyvinvointi

- Yhteinen tai yhteisöllinen talous: kuluttaminen, käyttö ja tuotanto > ihmiset jakavat omasta toisilleen
- Uusia markkinapaikkoja, jotka mahdollistavat omaisuuden, resurssien, ajan ja taitojen jakamisen sähköisillä alustoilla
- Ilmiötä ei voi pysäyttää, nyt on mietittävä uusia vaihtoehtoja kilpailukyvyn parantamiseksi
- Yhteisruokailut synnyttäneet monenlaisia alustoja

Jakamistalous: Ravintolapäivä

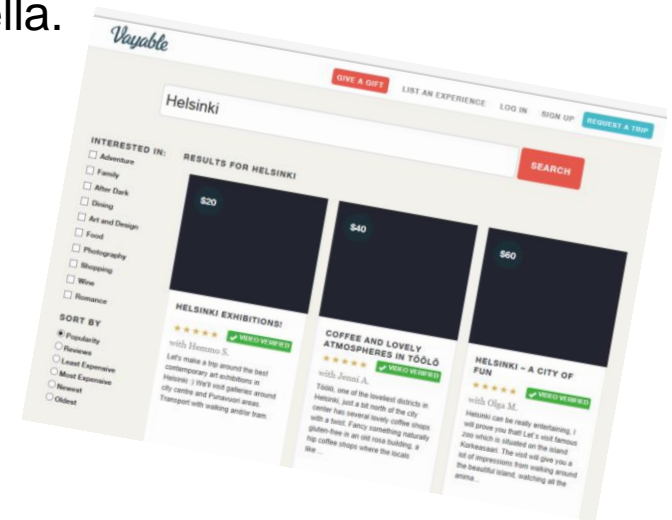
- Suomesta lähtenyt tapahtuma levinnyt yli 70 maahan.
- Nykyään maailman suurin ruokatapahtuma.
- Hyvä tapa testata liikeideoita.
- Seurauksena syntynyt myös pysyvää liiketoimintaa.

Kulttuuri- ja urheiluministeri Paavo Arhinmäki: "Ravintolapäivä on ruokakulttuuriteko, jonka vaikutus suomalaiseen ravintolakulttuuriin on luultavasti suurin sitten keskioluen vapautumisen".

Digitaalisuus

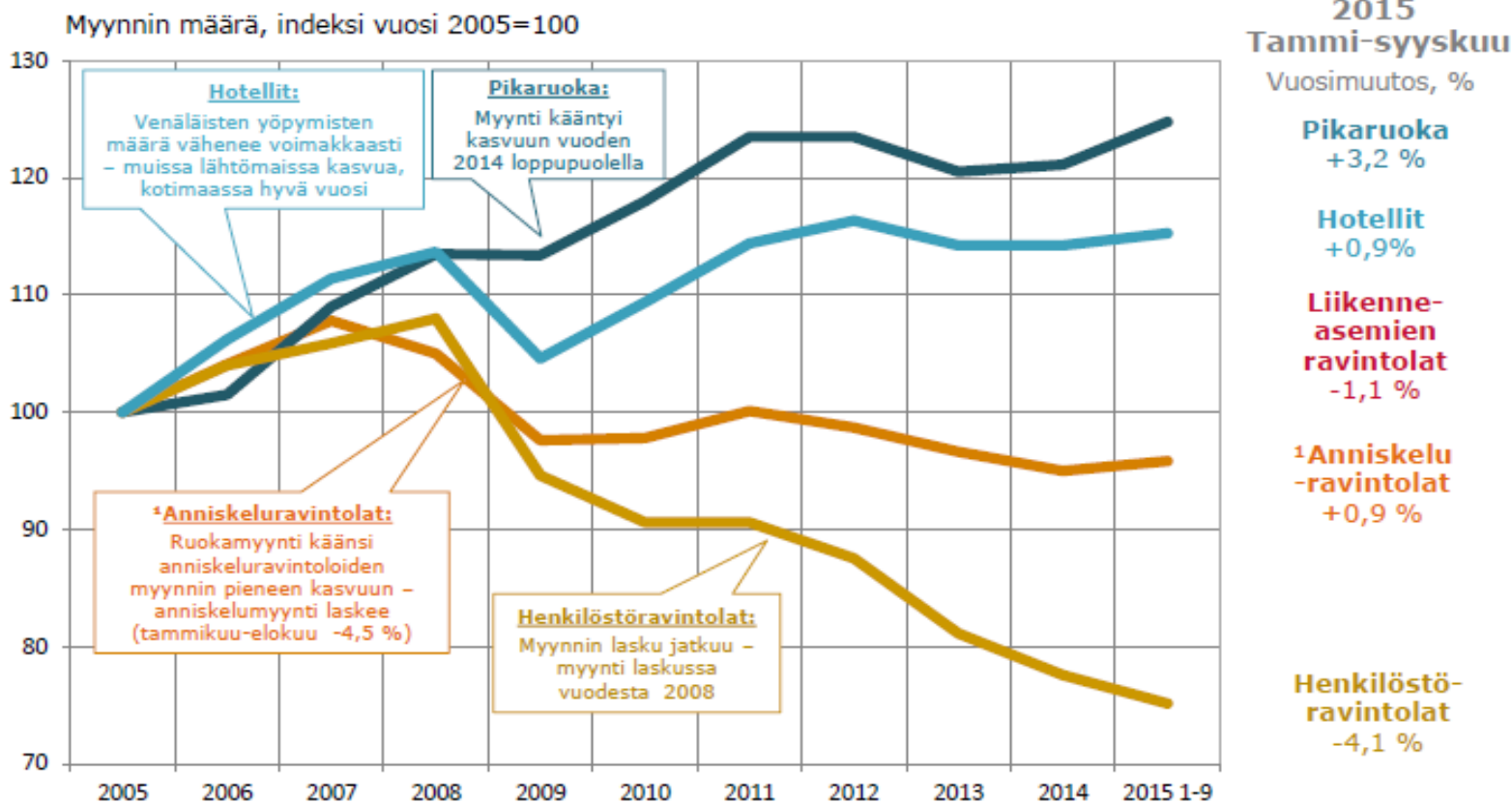
- Pelkät nettisivut eivät enää riitä > sähköinen liiketoiminta integroitava osaksi koko tuotantoprosessia
- BtB > Ravitsemispalvelut paketoitu osaksi matkailutuotetta
- BtC > Matkailuun perustuvissa yrityksissä ravitsemispalveluita ei juurikaan myydä suoraan kohteen sivuilla
- CtC > Kasvamassa myös ravitsemispuolella.

- Haasteena tuotteiden sähköinen näkyvyys > erilaiset ravintolasovellukset
- Sähköisen liiketoiminnan kehittäminen yrityksissä on elinehto, mutta se on myös valtava mahdollisuus!

Mara-alan myynti pienessä kasvussa

taustalla ostovoiman kasvu ja EU:n ja Aasian maiden matkailijat

Matkailun ohjelmapalvelut ja luonnontuotteet

Trendejä...

Fast Casual

Maailmankeittiöt

Luomu- ja lähiruoka

Jakamistalous

Kestävä kehitys,
ympäristövastuullisuus

Uber, Postmates...

Massatapahtumat

Food & Experience

Back to Basics

Villi ja vapaa

Pikaruokapaikat

Erittäin korkeatasoinen ruoka

Printtimedian uusi tuleminen

Natural World

Versot ja lehdet

Food Court

Aitous

Kahvilabuumi

Musiikkiin yhdistetyt
tapahtumat

Arvostetut kokit
ja keittiömestarit

Live like locals

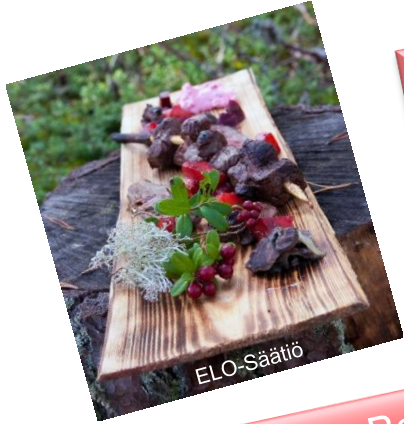
Tulella kokkaaminen

Digitaalisuus

Frangmentoituminen

Terveellinen ruoka

Brändien merkitys

Lisätietoja:

Susanna Jänkälä

susanna.jankala@ely-keskus.fi

040 – 766 55 41